

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

vit Martinus circa annum DLXXI. rogantibus Episcopis provincie Gallacie: in qua canones Græcos in epitomen redactos edidit, quos accommodavit ad usum Hispania & ad canones Conciliorum Toletanorum. In canone autem XIII. causam Episcopi definiendam esse ait in synodo provinciali; si verò divisa fuerint iudicium vota, tum vocandam esse provinciam finitimam, juxta canonem Antiochenum.

XI. Secundum hanc institutionem Stephanus Episcopus, læsæ majestatis reus, judicatus fuerat & dejectus à synodo provincie finitimæ; Ianuarius verò Episcopus Malacitanus à collegis suis depositus fuerat. Uterque sedem apostolicam appellavit. Ob hoc itaque Gregorius Ioannem Defensorem, Romanæ Ecclesiæ ministrum, in Hispaniam misit cum summa potestate, ita ut ille solus definitivo decreto cognoscere posset de appellatione, & confirmare eorum depositionem, vel eos restituere, ac præterea aliquam poenitentiam imponere Episcopis qui Ianuarium dejecerant, si constaret ita eos malitiosè egisse. id quod Defensor executus est quoad Ianuarium. In communitario autem quo petitionibus Episcoporum Hispaniæ responderetur, inter alia observatur Episcopum Stephanum non debuisse judicari ab Episcopis alieni Concilij. Quod alludit ad canonem XIII. collectionis Martini Bracarenfis. Sed huic eorum desiderio opponitur Novella Iustiniani, quæ præcipit ut causæ civiles & criminales Episcoporum à suis Metropolitanis definiantur; & in casu appellationis, à Patriarcha. Si quis verò reponat, inquit Gregorius, Stephanum non habuisse neque Metropolitanam neque Patriarcham, huic dici poterit ejus causam fuisse dirimendam ab apostolica sede, quæ est caput omnium Ecclesiarum. Hæc sunt verba Gregorij: *Contra hæc si dictum fuerit quia nec Metropolitanum habuit nec Patriarcham, dicendum est quia à sede apostolica, quæ omnium Ecclesiarum caput est, causâ hæc audienda ac dirimenda fuerat; sicut & predictus Episcopus petiisse dinoscitur, qui Episcopos alieni Concilij iudices habuit omnino suspectos.*

XII. Suspicio tamen Episcopos Hispanos non admodum patienter tulisse iudicia isthæc Romana. Nam appellationis ad apostolicam sedem removendæ causa novam legem introduxerunt in gratiam Episcopi damnati, nimirum ut ei liceat secundam synodum impetrare ad obtinendam restitutionem suam. Colligitur id ex canone XXVIII. Concilij Toletani quarti habiti anno DCLXVI. cujus hæc sunt verba: *Episcopus, Presbyter, aut Diaconus, si à gradu suo injustè dejectus, in*

secunda synodo innocens reperitur, non potest esse quod fuerat, nisi gradus amissos recipiat coram altario de manu Episcopi.

XIII. Quoad Ecclesiam verò Gallicanam, eam Gregorius haud aliter tractavit quam Africanam. Iussit enim ut causæ Gallorum in Conciliis Gallicanis definiantur, ut statim ostendam.

XIV. Post Gregorij magni tempora, Paulus Archiepiscopus Cretæ, quæ patriarchatui Occidentis subiecta erat, ausus est prohibere ne ad Vitalianum Papam provocaretur. Deposuerat is Ioannem Episcopum Lappensem in ea insula: qui Romam appellans, occasionem dedit synodo quæ anno DCLVIII. congregata est à Papa Vitaliano. Cùm recitata fuissent acta, revocata sententia est, tanquam contraria canonibus. Docet autem epistola Vitaliani ad Paulum, eum appellationi cedere noluisse. in quo sane nullo jure nitebatur. *Oportebat, inquit Vitalianus, tuam fraternitatem secundum canonum vigorem tempore quo se petiit ad nos venire, eum absolvere tuis literis, id est, ei dare missionem sive literas dimissorias, quem non solum noluisti canonicè absolvere ad principis Apostolorum limina, sed magis respondiisti ei, * incidenter, inquit, quia non competenter quæris. Que ergo sancti sanxerunt patres, indecencia sunt?*

XV. Appellationum usus obtinebat etiam in Anglia; ut colligitur ex Beda, qui in lib. v. hist. cap. xx. refert Vvifridum Eboracensem Archiepiscopum, cùm anno DCCV. à synodo depositus fuisset, Ioannem septimum appellasse, Romamque profectum esse, quò etiam accessere accusatores ejus, illic autem restitutum fuisse à Summo Pontifice. quæ restitutio demum peracta est in synodo Anglicana ea de causa congregata.

* Puto legendum esse indecenter

CAPVT XIX.

Synopsis.

I. Inquiritur quonam modo se Galli sub prima Regum dynastia gesserint circa depositiones Episcoporum. Canones Sardicenses tum recepti erant in Gallia. Synodus itaque provincia deponeret Episcopos. In casu appellationis, Papa causam retrahere jubebat in provincia. Probatur exemplo Conuulsi Episcopi Reienfis. Depositio tamen peragebatur, tametsi appellatum fuisset.

II. Salonus Episcopus Ebredunensis, & Sagittarius Vappiucensis, damnati in Concilio Lugdunensi, licentiam appellandi sedem apostolicam petunt à Rege Guntramno, qui literas dimissionis illis concessit. Dein restituti sunt decreto Ioannis tertij.

III. Synodus à Rege convocata fuerat; & iudices ecclesiastici ab eo dati. quod Principibus licere proba-

X x iij

tur ex canonibus Africanis, & ex Novella constitutione Valentini tertij.

IV. Idem probatur ex Iustiniano; qui præterea iudicium appellationis Principi reservavit. quod Gregorius magnus approbavit.

V. Reges nostri dabant iudices Episcopis. Id vero non displicuit Summis Pontificibus.

VI. Salonus itaque & Sagittarius Romanum Episcopum appellaverunt juxta Concilium Sardicense. Attamen regno egredi non sunt ausi absque permisso Principis. Ex quo loco colligitur vetustas hujus juris regij. Redditi sunt Ecclesijs suis à Ioanne tertio.

VII. Sed iidem iterum accusati, rursus dejecti sunt. alij vero in eorum locis ordinati. Unde colligitur sententias synodorum mitti solitas in executionem absque auctoritate Papa.

VIII. Probatur exemplo Saffaraci Episcopi Parisiensis.

IX. Item exemplo Egidij Remensis Archiepiscopi. Magni præterea momenti est exemplum illud ad probandam auctoritatem regiam.

X. Probatur etiam exemplo Desiderij Viennensis Archiepiscopi.

XI. Tum etiam Didonis & quorundam aliorum Episcoporum sub Theodorico Rege damnatorum.

XII. Gregorius magnus vicariatuum suum concessit Virgilio Episcopo Arelatensi, edito ut ille causas Episcoporum iudicaret congregatis duodecim Episcopis. Sed difficiles questiones ad sedem apostolicam referri iussit. Episcopi Arelatenses, tamesi Vicarij essent sedis apostolica, nullam synodum congregarunt, si Arelatenses excipias.

XIII. Gregorius magnus nihil aliud optat quam ut Legatus apostolica sedis adiret in synodo que propter Episcopi peccata fuerit congregata; adeoque non cogitabat de evocandis Romam Episcopis, ut prima illic de crimine eorum cognitio haberetur. Mittere tamen Legatum non vult absque postulatione Principis.

XIV. Tum missa Romam legatio à Principe, Legatum in Gallias à Gregorio mitti postulavit: quem Pontifex pollicens est brevi missurum. Verum oborta tunc bella in regno obstiterunt ne Legatus ille mitteretur.

XV. Chariberus Rex in irrum misit sententiam depositionis à Leontio Burdegalensi Archiepiscopo latam adversus Emerium Episcopum Santonensem.

I. **I**NSPICIENDUM itaque nunc est quænam fuerit Ecclesiæ Gallicanæ praxis in peragendis iudiciis canonicis Episcoporum sub prima Regum nostrorum dynastia. Argumento sequentia erunt canones Sardicenses in usu tum fuisse apud Gallos. Synodus itaque provinciæ deiciebat Episcopos. Si vero Pontifex Romanus appellabatur, is retractari causam in provincia jubebat, si ita expedire arbitraretur. Exemplo erit causa Contumeliosi Episcopi Reienis, quem in plena synodo damnatum Cæsarius Arelatensis episcopatu movit. Missa dein relatio ad Ioannem secundum Pontificem Romanum, qui anno DXXXIV. iudicium illud confirmavit literis datis ad Episcopos Galliæ. Attamen quoniam Contumeliosus provocaverat ad sedem apostolicam, Aga-

petus Papa anno DXXXVI. præcepit causam ejus deintegro examinari à iudicibus delegandis in provincia, juxta canones, Sardicenses nimirum, ut patet ex verbis epistolæ Agapeti ad Cæsarium Episcopum Arelatensem. *Delegaturi enim, inquit, Deo nostro adjuvante sumus examen, ut secundum canonum venerabilium constituta sub consideratione justitiæ omnia que apud fraternitatem tuam de hujusmodi negotio acta gestave sunt, diligentissimæ investigatione flagitentur.* Infrà: *Melius autem fecerat fraternitas tua si postquam sedis apostolica, appellatione interposita, desideravit examen, circa personam ejus à tempore sententiæ nihil permisisset imminui; ut esset integrum negotium quod interposita provocacione quareretur.* Nam si in executionem mittitur prima sententia, secunda non habet cognitio quod requirat. Ex hac ultima clausula discimus solitos illa tempestate Episcopos Gallicos exequi sententiam depositionis, tamesi ab ea appellatum esset; quamvis aliud obtinere debere censeret Summus Pontifex.

II. Verùm ut melius intelligamus praxim ejus secuti, expendenda sunt acta synodi habitæ adversus Salonium Episcopum Ebrundensem & Sagittarium Vappincensem, prout extant apud Gregorium Turonensem. Accusabantur illi de violentia, homicidio, adulterio, & de gravi quodam facinore adversus Episcopum Tricastinensem. Harum rerum certior factus Guntramnus Rex synodum Lugdunensem convocavit anno DLXVI. in qua Episcopi illi suis sedibus privati sunt à Nicetio Patriarcha, id est, Episcopo Lugdunensi, & ceteris Episcopis illic congregatis. Ij vero cùm damnati essent, Regem adeunt, de iniquo iudicio conqueruntur, peruntque licentiam appellandi Papam Romanum. Annuit Princeps, dedique literas dimissionis. Ioannes dein tertius eos sedibus suis restituit, scripta ob eam rem epistola ad Guntramnum Regem. Disertis hæc verbis docet Gregorius Turonensis: *Sibi tradi licentiam, inquit, ut ad Papam urbis Romanæ accedere debeant. Rex vero annuens petitionibus eorum, datis epistolis eos abire permittit. Qui accedentes coram Papa Ioanne, exponunt se nullius rationis existentibus causis dimotos. Ille vero epistolas ad Regem dirigit, in quibus locis suis eosdem restitui jubet. Quod Rex sine mora, castigatis prius illis verbis multis, implevit.*

III. Si quis autem penitus introspicat negotium istud, intelliget primò Regem convocasse synodum ad procurandam Episcoporum punitionem. in quo jus imperatorum renovat. Ius autem illud in eo verfabatur, ut Principi liceret dare iudices ecclesiæ-

sticos in causis Episcoporum & Clericorum. quod jus approbatum est in canone Africano centesimo quarto, qui extat in collectio-

ne canonum quæ tum in usum recepta erat in Gallia. Præterea, nota illis erat Valentini-
niani III. constitutio, quæ extat in Codice Theodosiano, qua Patroclum Metropolitanum Arelatensem delegavit anno ccccxxv. ad judicandos nonnullos Episcopos Galliarum qui Pelagij hæresim fovebant. *Diversos verò Episcopos, inquit, nefarium Pelagiani & Celestiani dogmatis errorem sequentes per Patroclum sacrosanctæ legis antistitem præcipimus conveniri.*

IV. Sanè Novella cxxiii. Imperatoris Iustiniani non solum admittit praxim illam, ut Imperatori liceat cujuslibet causæ cognitionem Episcopo delegare, sed etiam judicium appellationis Principi reservat in capite quarto. Id autem Gregorius magnus approbat lib. ii. epist. vii. in qua mentionem facit accusationis adversùs Hadrianum Episcopum Thebanum in Thessalia, cujus cognitionem Mauritius Imperator delegavit Ioanni Metropolitanò Larissæ civitatis, tum etiam iudicij absolutionis ab Imperatore lati post appellationem in gratiam Episcopi damnati.

V. Non displicuit Pontificibus Romanis Regum nostrorum consuetudo, qui iudices dabant Episcopis, modò tales darentur quibus objici incomperentia non posset. Nam si competentes non essent, tum poterant Pontifices expostulare de hoc facto, quemadmodum usurpatum est à Pelagio primo Papa. Expostulavit is anno dlviii. cum Childeberto Rege quòd causam Sapaudi Metropolitanò Arelatensis & Primatis Galliarum delegasset Episcopo cuidam qui dignitate inferior erat Sapaudo. *In iudicium sequentis civitatis Episcopi, inquit Pelagius ad Childebertum scribens, quod nulla ecclesiastica lege vel ratione conceditur, iudicandum iuberetis occurrere; ut ipso de conculcato loci sui præjudicio conquerente, illum qui usurpavit necesse sit de illicita præsumptione culpari.* Synodus verò quæ convenit ad iudicandam causam Prætextati Episcopi Rothomagensis, à Rege Chilperico convocata fuit. Itémque ea à Rege convocata est in qua Gregorius Turonensis expurgavit calumniam sibi impactam, quasi probrosa adversùs Reginam Fredegundem verba dixisset. *Rex arcessitis regni sui Episcopis, causam iustitiam diligenter inquiri.*

VI. Rursum ex relatione eorum quæ gesta sunt adversùs Salonium & Sagittarium colligitur reos ab Episcopis fuisse damnato juxta auctoritatem quam ipsis tribuunt

canones. Tum dejectos provocasse ad Summum Pontificem, quemadmodum constituerat Concilium Sardicense. Attamen egressi regno aulos non esse absque permisso Principis. Ex quo loco colligitur vetustas hujus regij juris, quo Episcopi tenentur ad impetrandam à Rege licentiam exeundi, etiamsi Romam proficisci velint. Abeundi autem potestatem illis facit Guntramnus. Cùm verò nullus accusator Romæ adesset qui reos coràm convinceret, eos Ioannes III. Pontifex Romanus restitui iussit suis Ecclesiis. In quo nihil iniquum à Pontifice statutum est, cùm, ut dixi, nullus Romæ adesset qui accusationem urgeret. Eam tamen legem restitutioni adjecit, ut si quis eos accusare vellet, expurgare teneretur objecta. Et haud dubiè ea conditio continebatur in literis quas Pontifex ad Regem scripsit pro eorum restitutione.

VII. Sed iterum iidem accusati sunt anno quingentesimo septuagesimo nono. Quare Guntramnus Rex Concilium Cabilonense convocavit; in quo denuo examinata sunt vetera crimina, ea tantùm mente, ut aliqua illis propterea poenitentia imponeretur. Sed additum est crimen læsæ majestatis. Itaque ut perfidiæ suæ pœnas darent, episcopatus suis dejecti sunt, & in custodiam traditi in Ecclesia sancti Marcelli: ex qua cùm evasisent, per diversa loca vagati sunt, donec in sedibus eorum alij antistites ordinati sunt. Eorum fidem facit idem qui supra Gregorius his verbis: *Illud est additum, quòd essent rei majestatis & patriæ proditores. Qua de causa ab episcopatu distincti, in Basilicam sancti Marcelli sub custodia detruduntur. Ex qua per fugam elapsi discesserunt, per diversa vagantes, donec in civitatibus eorum alij subrogati sunt.* Vnde colligere debemus sententias in Episcopos latas à synodis mandari solitas executioni, neque necessarium prorsùs fuisse ut de illis referretur ad Summos Pontifices.

VIII. Axioma illud confirmari potest variis exemplis. Magni autem momenti est in hoc argumento causa Saffaraci Episcopi Parisiensis: qui cùm semel damnatus fuisset, causam suam in secunda synodo retractari impetravit. Illam Chilpericus Rex eam ob rem convocavit Parisiis anno dlv. & in ea depositus est Saffaracus, multorum criminum capitalium reus.

IX. Idem axioma confirmatur etiam alio exemplo valde illustri, cujus narrationem accuratè instituit Gregorius Turonensis. *Ægidius Remensis Metropolitanus læsæ majestatis accusatus est à Rege Guntramno anno quingentesimo nonagesimo. Accusa-*

Fide Iustinianum in Notitia epist. 55. 3. Iovani Caroni. & Eadmerum in historia Novor.

Gregor. Tur. lib. 5. c. 47.

Gregor. Tur. lib. 5. c. 19.

L. 47. C. Theodof. de Episc. & Cler.

Gregor. Tur. lib. 5. hist. c. 20.

Item. lib. 5. c. 49.

tionis peragenda cura à Principe delegata est Ennodio, qui Dux olim fuerat. Rex Episcopos regni sui evocat apud urbem Metensem; ubi reus convictus, crimen suum confessus est, aiens se reum mortis esse. At ille confusus ait: *Ad sententiam dandam super culpabilem ne moremini. Nam ego novi me ob crimen majestatis reum esse mortis.* Iudicio itaque synodi depositus fuit. Cum autem Episcopi vitæ gratiam illi fieri obtinuissent à Rege, in exilium pulsus est apud Argentoratum; Romulus verò in ejus locum substitutus est. *Episcopi --- obtenta vita, ipsum ab ordine sacerdotali, lectis canonum sanctionibus, removerunt. Qui statim ad Argentoratensem urbem, quam nunc Strataburgum vocant, deductus, exilio condemnatus est. In cujus locum Romulus, filius Lupi Ducis, Episcopus subrogatus est.* Ceterum ea depositio eò majoris momenti est quòd adversus Episcopum Metropolitanum decreta est; cui Rex dar iudices non secus ac simplici Episcopo, tamen si cognitio causarum Metropolitanorum pertinere posset ad Summum Pontificem. Tum etiam sententia executioni mandatur, nulla prorsus facta relatione ad apostolicam sedem.

X. Anno dein sexcentesimo tertio, ut narrat Fredegarius in Chronico, Desiderius Metropolitanus Viennensis, pridem Regina Brunichildi invisus, in synodo Cabilonensi depositus fuit, & in quandam insulam projectus. Domnolus verò in ejus locum substitutus est, tamen si nulla super hoc apostolicæ sedis rescripta emanassent. *Anno octavo regni Theodorici, inquit Fredegarius, synodus Cabilono colligitur. Desiderium Episcopum Viennensem deiciunt; & insigante Aridio Lugdunensi Episcopo & Brunichilde, subrogatus est loco ipsius sacerdotali officio Domnolus. Desiderius verò in insulam quandam exilio detuditur.*

XI. Bella domestica quæ Gallias commoverunt sub Theodorico Rege & Ebroino Majore domus regie nonnullos quoque Episcopos in partes traxerunt, reos ob hoc læsa majestatis. Itaque cum Rex & Ebroinus synodum alicubi convocassent, plures Episcopi in ea dejecti sunt, ac præsertim Dido, qui dein capite plexus est; alij verò in exilium tantum pulsati sunt jussu Principis. Cum verò in partes quoque transgressus fuisset Leodegarius Episcopus Augustodunensis, dimissus non fuit ad iudicium synodi; sed Comiti palatino traditus, ejus jussu capitis pœnam subiit. Vetus auctor vitæ sancti Leodegarij, qui hæc omnia edidit, acerbè invehitur in eos qui sanctum hunc virum iniquo iudicio morte damna-

runt; sed tamen nullam querelam movere adversus pœnam Didoni alitve Episcopis irrogatam. *Theodoricus Rex, inquit, & Ebroinus, synodum in quadam villa regia convocantes, multam Episcoporum turbam adesse fecerunt; ibique inter ceteros Didonem --- condemnatum ab ipsa synodo, calvaria accepta in capite expulsam segregant à sancta congregatione. Deinde exilio condemnatus; mortisque secuta, pœna capitis exolvit. Alij porrò Episcopi tunc à Rege per Ebroinum in ipsa synodo panam similem sortiti, perpetuo exilio sunt deportati.*

XII. Recurrit nunc Gregorij magni prudentia ut se delicatis Gallorum ingeniis accommodaret, interim verò sedis apostolicæ dignitatem retineret, quam prudentiam etiam adhibuerat quoad Africanos. Visum itaque expedire ut Virgilio Arelateni Episcopo vicariatam sedis apostolicæ tribueret, edicto, ut causas fidei aut Episcoporum judicaret, congregatis duodecim Episcopis; ea tamen adjuncta conditione, ut si causa quæpiam difficilis incidere in provincia definiri non posset, ea ad sedem apostolicam referretur. *Si qua verò, inquit, inquisitio de fide vel fortasse aliarum rerum inter Episcopos causa emergerit qua discerni difficilius possit, collectis duodecim Episcopis ventiletur atque decidatur. Si autem decidi nequirent, discussa veritate ad nostrum iudicium referatur.* Attamen licet Episcopi Arelateni vicariatam apostolicæ sedis accepissent ab hinc annis centum & viginti cum auctoritate convocandorum Conciliorum, certum est eos nullam synodum congregasse, si synodos provincie Arelateni excipias. Contra, Regum illæ jussu convocatae fuerunt; & iudicia in illis lata sunt adversus Episcopos, nulla mentione facta Episcopi Arelateni, ut plurimum absentis à Concilio.

XIII. Testatum fecerat Gregorius velle se ut Episcoporum & aliorum Clericorum Africanorum causæ in synodis provincialibus definiantur, delegatione in eam rem data uni ex Episcopis Africanis. Haud ab simili consilio vicariatam suam concessit Episcopo Arelateni, præcipiens item ut causas Episcoporum ac aliorum Clericorum Gallicanorum in provinciis terminentur. Sed aperta rursus in eam rem sunt verba ejus ad Reginam Brunichildem scribentis. Neque enim aliud ad commendandam sedis apostolicæ dignitatem exigit quam ut Regina approbet mitti in Galliam Legatum; quò habita synodo adversus Episcopos impudicitia reos, pœna in eos decerneretur. Satisfieri itaque censebat auctoritati suæ si in synodo adesse sineretur Legatus à Romana sede directus; adeoque non cogita-

bat

bat de evocandis Romam Episcopis, ut illic prima de criminibus eorum cognitio haberetur. Id ipsum Afris significari curaverat Cælestinus; qui ejus desiderio cedere noluerunt. Ea porro est ipsamet prerogativa qua Gratiani rescripto quaesita est Episcopo Romano, ut si de causa agatur Metropolitanam cujuscumque in longinqua regione positi, possit Pontifex dare judices, à quorum sententia provocari non possit. Sed in primis observandum est in Gregorio magno obsequium ab eo præsistum regiae auctoritati, dum ita se gerit, ut in Galliam mittere personam nolit cum auctoritate extraordinaria absque postulatione Principis. Ius autem illud usque ad hæc tempora conservatum fuit. Pontifices enim Romani Legatos in Galliam mittere non possunt absque consensu Regis.

Nunc referenda sunt verba Gregorij ex epistola ad Brunichildem Reginam: *Multorum ad nos relatione pervenit---ita quosdam sacerdotes in illis partibus impudicè ac nequiter conversari ut & audire nobis opprobrium & lamentabile sit referre. Infrà: Sed quoniam eos quorum est locus hæc insequi nec sollicitudo ad requisitionem nec zelus excitat ad vindictam, (Metropolitanos intelligit) scripta ad nos vestra discurrant, ut personam, si precipitis, cum vestra auctoritatis assensu transmittamus, que unà cum aliis sacerdotibus hæc & subtiliter querere & secundum Deum debeat emendare.*

XIV. Morem Pontifici gesserunt Regina Brunichildis & nepos ejus Theodoricus Rex; qui duos Legatos Romam misere pro nonnullis negotiis. Inter mandata verò eis data, illud quoque præceptum est, ut Legatum in Gallias mitti postularent synodum illic habituram. Id mirè placuit Gregorio, qui pollicitus est se illum brevi misurum. Verùm oborta tunc in regno civilia bella obstiterunt ne Legatus ille mitteretur. *Presati autem viri magnifici filij nostri, inquit Gregorius ad Brunichildem scribens, dato capitalari inter cetera petierunt, quod sibi ex vestra perhibuere jussione mandatum, ut talis debeat à nobis in Galliis persona transmitti cuncta que contra sanctissimos canones perpetrantur omnipotenti Deo auctore possit corrigere. Infrà: Apto autem tempore, si Deo placuerit, venerande excellentie vestre desideria implere curabimus.*

XV. Ceterum omittendum non est hoc loco iudicium larum à Rege Chariberto, qui anno D L X I I I. in irritum misit sententiam depositionis à Leontio Burdigalensi Archiepiscopo & provincialibus Episcopis decretam adversus Emerium Episcopum Santonensem. Ad episcopatum ille promo-

tus fuerat jussu Regis Clotarij; qui præterea eum ab aliis Episcopis ordinari præceperat quàm à suo Metropolitanò, Leontio nimirum. Hic, post decessum Clotarij, Episcopos provinciae suae congregavit in civitate Santonenfi: in qua synodo dejectus fuit Emerius. Tum celebrata alterius electio, ejus confirmationem à Chariberto Leontius petiit per Legatos. At Charibertus, agrè ferens contemptam patris sui Clotarij auctoritatem, dejecto videlicet Emerio ab episcopatu, injuriam illam ultus est propria auctoritate; missis videlicet in provinciam viris religiosis, qui Emerium restituerent Ecclesiae Santonenfi; dicta verò multa mille aureorum Leontio Archiepiscopo, ut remeritatem ejus hac poena castigaret; reliquis verò Episcopis multa etiam indicta, sed leviori, Rem narrat Gregorius Turo-nensis his verbis: *Directis viris religiosis, Episcopum in loco restituit; dirigens etiam quosdam de Camerariis suis, qui exactis à Leontio Episcopo mille aureis, reliquos juxta possibilitatem condemnarent Episcopos. Et sic patris ultus est injuriam.*

Greg. Turon. l. 4. cap. 26.

C A P V T XX.

Synopsis.

I. Sub secunda Regum nostrorum dynastia novum jus introduclum est in Ecclesiam Gallicanam. Petium illud ex collectione Isidori, quae tum primum prodit.

II. Epistola veterum Pontificum Romanorum, quae habentur in illa collectione, sunt prorsus apocrypha citra omnem controversiam.

III. Ea collectio tribuitur Isidoro Mercatori. Tribus autem non potest Isidoro Episcopo Hispanensi. Isidorum Episcopum Sebustensem; ejus auctorem facit Chronicon Iuliani Toletani. Sed illud falsi suspitione laborat.

IV. Eodem tempore emerferunt Capitula Hadriani data Ingilramno Metensi Episcopo.

V. Iure illo novo statuitur nullum Episcopum posse judicari nisi in synodo convocata à Summo Pontifice.

VI. Sed jus illud contrarium est antiquis canonibus & decretis Pontificum Romanorum. Huic novitati occasionem dedit Concilium Sardicense. Collectio tamen Hadriani non egreditur alibi limites à synodo Nicena constitutos.

VII. Appellationem Episcopi damnati iudicandam esse Roma decernunt Capitula Hadriani. Explicatur canon Sardicensis de appellationibus. Tum indicatur innovatio adversus sententiam ejus introducta.

VIII. Præterea præcipitur ut si forte rem existimaverit iudices sibi esse suspectos, in ejus arbitrio sit an velit à Romano Pontifice causam suam judicari, an verò à Primatè Dioceseos. quod haustum est à canonibus Sardicensibus male intellectis, utique ex lege Gratiani.

Y y

Vide suprad lib. 1. cap. 4. §. 1. & cap. 5. §. 1.

Gregor. lib. 9. ep. 64.

Gregor. lib. 11. ep. 3.

Vide lib. 4. cap. 1. §. 1.